

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю,
присвячена 100-річчю
з дня народження
І. Г. ГЕРЦЕНА

СУЧASNІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНІ

(для студентів та молодих вчених)

27–28 квітня 2017 року

Тези доповідей

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 100-річчю з дня народження
І. Г. ГЕРЦЕНА

СУЧASNІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНІ

(для студентів та молодих вчених)

27–28 квітня 2017 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

УДК 06.091.5:061.3:61-057.875

ББК 5я431

С 91

Головний редактор:

лауреат Державної премії України, академік НАМН України,
проф. В. М. Запорожан

Редакційна колегія:

лауреат Державної премії України, з. д. н. т. України, проф. Ю. І. Бажора
(заступник головного редактора),
проф. О. Г. Юшковська (заступник головного редактора),
засл. лікар України, проф. В. Г. Дубініна,
проф. В. Г. Марічереда, І. М. Пастернак,
доц. Н. О. Романова, проф. О. О. Старець,
доц. К. О. Талалаєв, проф. В. О. Ульянов,
Г. І. Хандрікова

С 91 **Сучасні** теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини (для
студентів та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю,
присвячена 100-річчю з дня народження І. Г. Герцена. Одеса, 27–
28 квітня 2017 року : тези доп. — Одеса : ОНМедУ, 2017. — 210 с.

ISBN 978-966-443-083-5

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною уча-
стю студентів та молодих вчених, присвяченої 100-річчю з дня народження
професора І. Г. Герцена, подаються стислі відомості щодо результатів на-
укової роботи, виконаної учасниками конференції.

УДК 06.091.5:061.3:61-057.875

ББК 5я431

СИМУЛЯЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ ВРАЧЕЙ ОБЩЕЙ ПРАКТИКИ ОКАЗАНИЮ ПОМОЩИ ПРИ ОСТРОЙ ТРАВМЕ

**Егоренко О. С., Онищенко В. И.,
Караконстантин Д. Ф., Первак М. П.**

*Одесский национальный медицинский
университет, Одесса, Украина*

Очень важным является медицинское образование врачей общей практики для высокопрофессионального оказания помощи при острой травме, т. к. они зачастую оказываются первым звеном, оказывающим травматологическую помощь.

Цель — изучить первый опыт симуляционного обучения (СО) врачей общей практики по оказанию помощи при острой травме.

Материал и методы. При СО используются манекены, фантомы, манекены и роботы-симуляторы высокого уровня реалистичности последнего поколения (фирм Gaumard и Simulab). Примерный список сценариев: политравма; гиповолемический, травматический шок; острая кровопотеря; напряженный пневмоторакс; острая черепно-мозговая или спинальная травма. Проводится отработка техники наложения и удаления швов, навыков по десмургии и т. п., инъекций, проведение пункции и катетеризации вен, мочевого пузыря, плевральной и брюшной полостей, лапароцентеза, выполнение конико-, крико- и трахеотомии. Отрабатываются навыки командной работы.

Результаты и обсуждение. Были изучены результаты трех тренингов СО по оказанию помощи при острых травмах 109 врачей общей практики в Учебно-инновационном центре практической подготовки врача и на кафедре симуляционной медицины за последний год. Стаж их работы — от 1 до 10 лет. Изучалась длительность проведения этих манипуляций в динамике. Отмечено, что обучаемым во время третьего тренинга потребовалось в 1,5 раза меньше времени на манипуляции ($p<0,05$). При этом оценки улучшились на протяжении обучения примерно в 1,5 раза ($p<0,05$). Оценивание командной работы во время первого тренинга и третьего также показало улучшение оценки в 1,5 раза ($p<0,05$).

Выводы. Отмечено достоверное улучшение качества проведения основных манипуляций при лечении острой травмы. Уже во время третьего тренинга фиксируется сокращение длительности выполнения практических навыков, повышение общего оценивания и оценки качества командной работы примерно в 1,5 раза.

ПРОГНОСТИЧЕСКАЯ ШКАЛА ВЫЖИВАЕМОСТИ ПРАКТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ ПРИ СИМУЛЯЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ ОСНОВАМ ЭНДОСКОПИЧЕСКОЙ ХИРУРГИИ

Первак М. П., Онищенко В. И.

*Одесский национальный медицинский
университет, Одесса, Украина*

Цель: разработка прогностической шкалы выживаемости практических навыков на протяжении

двух лет после тренингов по основам хирургической лапароскопии.

Материал и методы. Изучены результаты симуляционного обучения в 2014–2016 гг. 36 студентов 5–6-го курсов Одесского национального медицинского университета в Учебно-инновационном центре практической подготовки врача и на кафедре симуляционной медицины. За основу был взят модуль «Базовые лапароскопические навыки» по общей лапароскопической хирургии. Использовался виртуальный эндоскопический симулятор «LapMentor».

Результаты и их обсуждение. Определялся коэффициент самооценки обучаемого по анкетам и коэффициент практических умений по оценочным листам, затем они суммировались друг с другом и делились на два. В итоге получался результатирующий коэффициент практических умений (РКПУ), по которому и рассчитывали практическую шкалу долгосрочной выживаемости практических умений. Основой для нее стали показатели РКПУ в группах второго года обучения и связь между этими коэффициентами в различные периоды и этапы обучения. Отмечена высокая корреляция показателей в сопоставимых группах, что указывает на выживаемость умений в зависимости от количества проведенных тренингов (необходимое значение — не менее 0,65 в конце тренингов) и дает возможность не потерять значительно практические умения в течение года (РКПУ снизился всего лишь до 0,52, т. е. в рамках допустимой выживаемости), а также добиться быстрого роста умений в течение 5 и 10 последующих тренингов (РКПУ повысился до 0,9, т. е. остается высокая выживаемость умений на будущий год, определяя возможность по окончании 6-го курса продолжить обучение лапароскопической хирургии в интернатуре не только симуляционными методами, но и в операционной).

Вывод. Оптимальным для долгосрочной выживаемости практических умений студентов является получение в конце курса симуляционного обучения результатирующего коэффициента практических умений не менее 0,65.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОЦЕНИВАНИЯ ПРИ СИМУЛЯЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ ОСНОВАМ ЛАПАРОСКОПИЧЕСКОЙ ХИРУРГИИ

Первак М. П., Онищенко В. И.

*Одесский национальный медицинский
университет, Одесса, Украина*

При оценивании практических результатов используется коэффициент практических умений (КПУ). Нами не найдено в доступной литературе метода, который бы использовал и субъективные, и объективные показатели, анкеты, компьютерное тестирование. Было решено изучить суммирующие показатели, основанные на расчетах содержимого анкет и результатов освоения практических навыков на симуляторах.

Цель: разработать новые коэффициенты для оценивания хирургических практических навыков при обучении основам лапароскопии.

Материал и методы. Для исследования были взяты результаты симуляционного обучения в 2014–2016 гг. 36 студентов 5–6-го курсов Одесского национального медицинского университета в Учебно-инновационном центре практической подготовки врача и на кафедре симуляционной медицины. За основу был взят модуль «Базовые лапароскопические навыки» по общей лапароскопической хирургии. Использовался виртуальный эндоскопический симулятор “LapMentor” (3DSystems). Обучение было в объеме всех заданий модуля, не менее 10 тренингов за модуль. Количество повторов каждого практического навыка за период модуля варьировало от 1 до 4. Регистрировалось время выполнения, параметры безопасности, зрительно-моторной координации, выбор и высвобождение устройств, работа с педалями, диатермий, аспирацией, ирригацией, с видеокамерой с углом обзора 30° и 0°. В результате было проведено оценивание исходного (1-й тренинг), промежуточного (5-й тренинг) и заключительного (10-й тренинг) уровня. Определялся разработанный нами коэффициент самооценки обучаемого (КСО) по анкетам и КПУ по оценочным листам. Было выполнено суммирование полученных коэффициентов и получение общих показателей оценивания для каждого студента. Все анкеты, оценочные листы и КСО были разработаны нами. При этом КСО рассчитывался путем деления общего количества полученных при анкетировании баллов на максимально возможное количество баллов (в данных анкетах — 50 баллов), а КПУ — путем деления общего количества полученных при оценивании инструктором данного студента на данном этапе баллов на максимально возможное количество баллов (в разработанных нами оценочных листах — 70 баллов).

Результаты и их обсуждение. Полученные КСО и КПУ на каждом из шести этапов суммировались друг с другом и делились на два. В результате получался результирующий коэффициент практических умений (РКПУ). Затем РКПУ рассчитывался для каждого этапа и использовался в основных расчетах и обсуждениях, сравнениях групп друг с другом.

Вывод. Наиболее высокие показатели практических умений имели студенты в конце 10-го тренинга 1-го и 2-го года обучения ($p<0,05$).

ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ УКРАЇНИ В СУЧASNIX УМОВАХ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Караконстантин Д. Ф., Берлінська Л. І.,
Первак М. П.

Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна

Актуальність: ведення бойових дій на Сході поставило перед сучасною медициною України низку питань. Найактуальніше з них питання швидкої та ефективної підготовки військово-медицинских кадрів в цих умовах. Одним із шляхів реалізації цього завдання є симуляційне навчання, яке

має багато переваг на відміну від традиційної системи підготовки лікарів.

Мета: аналіз перших результатів досвіду організації підготовки військово-медицинських кадрів в умовах ведення бойових дій на основі інноваційних симуляційних технологій.

Матеріали та методи: одним з основних напрямів діяльності кафедри симуляційної медицини та Навчально-інноваційного центру практичної підготовки лікаря є розробка інноваційних підходів до медичної освіти України, в тому числі військово-медицинської. Навчання в 2014–2016 рр. пройшли більше ніж 100 військово-медицинських спеціалістів. Воно здійснювалося шляхом створення умов для теоретичної підготовки, самостійного виконання діагностичних і лікувальних маніпуляцій на тренажерах та роботах останнього рівня реалістичності під керівництвом лікарського і педагогічного колективів, психологів, засноване на принципах проблемно-орієнтованого підходу.

Результати: проведені цикли навчання для військово-медицинських працівників в Центрі дозволили в 2,2 разу поліпшити швидкість і якість виконання практичних навичок та командної роботи при невідкладних станах. У подальшому вони закріпили отримані знання та навички на базі Військово-медицинського клінічного центру Південного регіону, де проходили лікування більше ніж 5000 первинно госпіталізованих поранених. Сьогодні вони продовжують надавати допомогу в умовах бойових дій та готують санітарних інструкторів безпосередньо з військово-службовців.

Висновок: перший досвід спільної праці, отримані результати довели значну ефективність цих організаційних нововведень, продиктованих потребами сьогодення у військовомедичній освіті України.

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ АНЕСТЕЗІОЛОГІВ ВИКОНАННЮ ПРАКТИЧНИХ НАВІЧОК ПРИ ЛІКУВАННІ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Караконстантин Д. Ф., Онищенко В. І.,
Єгоренко О. С.

Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна

Актуальність: лікарі-анестезіологи часто стикаються на практиці з невідкладними станами. Розроблено стандарти медичної допомоги, які відповідають вимогам високої ефективності та безпеки при різних невідкладних станах. Проте традиційна система підготовки не дозволяє реалізовувати їх в повному обсязі. Сьогодні, як ніколи, важлива роль інноваційних методів навчання.

Мета: оцінити ефективність симуляційної методології навчання лікарів-анестезіологів.

Матеріали та методи: у дослідження були залучені 120 лікарів-анестезіологів, які пройшли навчання в Центрі за останні 2,5 роки. Стаж роботи у них коливався від 1 до 12 років. Були вивчені результати навчання і оцінювання 3 послідовних тренінгів на прикладі відпрацювання: катетеризації периферичних і центральних вен, пункції